

SAOPĆENJE

FIRST RELEASE

Obavezni ste da prilikom dozvoljenih radnji, u svom proizvodu ili aplikaciji navedete izvor podataka.
You are required to specify a data source when allowed in your product or application.

GODINA/YEAR II

SARAJEVO, 18.05.2021. /
KOREKCIJA 29.11.2024.

BROJ/NUMBER 3

DEMOGRAFIJA I SOCIJALNE STATISTIKE DEMOGRAPHY AND SOCIAL STATISTICS

EUROPSKI INTEGRIRANI SUSTAV STATISTIKE SOCIJALNE ZAŠTITE - ESSPROS *European System of Integrated Social Protection Statistics - ESSPROS*

ESSPROS sustav u BiH je u 2015. godini bio predstavljen kroz četrnaest (14) identificiranih shema socijalne zaštite: Nezaposlenost, Zdravstveno osiguranje, Penziono osiguranje, Jedinice lokalne samouprave u Republici Srpskoj, Troškovi poslodavca, Socijalna zaštita Federacije BiH, Socijalna zaštita kantona, Socijalna zaštita Republike Srpske, Socijalna zaštita Brčko distrikta, Dječija zaštita Republike Srpske, Dječija zaštita Brčko distrikta, Boračko-invalidska zaštita Federacije BiH, Boračko-invalidska zaštita Republike Srpske i Fond solidarnosti Republike Srpske.

Ukupna potrošnja socijalne zaštite prema ESSPROS sustavu, u BiH u 2019. godini iznosila je 7 milijardi 103 milijuna KM, što čini 20% Bruto domaćeg proizvoda (BDP).

Ukupni izdaci za socijalnu zaštitu su, u najvećoj mjeri utrošeni na naknade socijalne zaštite (95%), dok je preostali dio utrošen na administrativne troškove shema i ostale troškove.

Skoro $\frac{3}{4}$ primitaka za financiranje socijalne zaštite u BiH dolazi iz obveznih doprinosa, najvećim dijelom od zaposlenih osoba, dok se ostatak naknada socijalne zaštite financira iz proračuna entitetskih i kantonalnih Vlada.

The ESSPROS system in BiH was presented in 2019 through fourteen (14) identified social protection schemes: Unemployment, Health insurance, Pension fund, Local self-government of Republica Srpska, Employer scheme, Social welfare of Federation BiH, Cantonal social welfare, Social welfare of Republica Srpska, Social welfare of Brcko district, Child protection of Republica Srpska, Child protection of Brcko district, Protection of war veterans of Federation BiH, Protection of war veterans of Republica Srpska and Solidarity fund of Republica Srpska.

The total expenditures of the social protection according to the ESSPROS system in BiH in 2019 amounted to 7 billion 103 million KM, which is 20% of the Gross Domestic Product (GDP).

The total expenditure on social protection is mostly spent on social protection benefits (95%), while the rest is spent on administrative costs of schemes and other costs.

Almost $\frac{3}{4}$ of the receipts for financing social protection in BiH come from mandatory contributions, mostly from employed persons, while the rest of social protection benefits is financed from the Entity and Cantonal Government Budgets.

Tablica 1. Udio shema socijalne zaštite u ukupnim izdacima za naknade socijalne zaštite u BiH u 2019. godini (%)

Table 1. Share of social protection schemes in total social protection benefits expenditure in BiH in 2019 (%)

Sheme socijalne zaštite	%	Social protection schemes
Nezaposlenost	2,0	<i>Unemployment</i>
Zdravstveno osiguranje	32,0	<i>Health insurance</i>
Mirovinsko osiguranje	47,1	<i>Pension fund</i>
Shema poslodavac	3,3	<i>Employer scheme</i>
Socijalna i dječija zaštita	8,5	<i>Social and child welfare</i>
Boračko-invalidska zaštita	7,2	<i>Protection of war veterans</i>

Skoro polovina izdataka socijalne zaštite u BiH otpada na shemu Mirovinskog osiguranja, a 1/3 na shemu Zdravstvenog osiguranja. Ostale sheme čine manji udio u ukupnim izdacima socijalne zaštite.

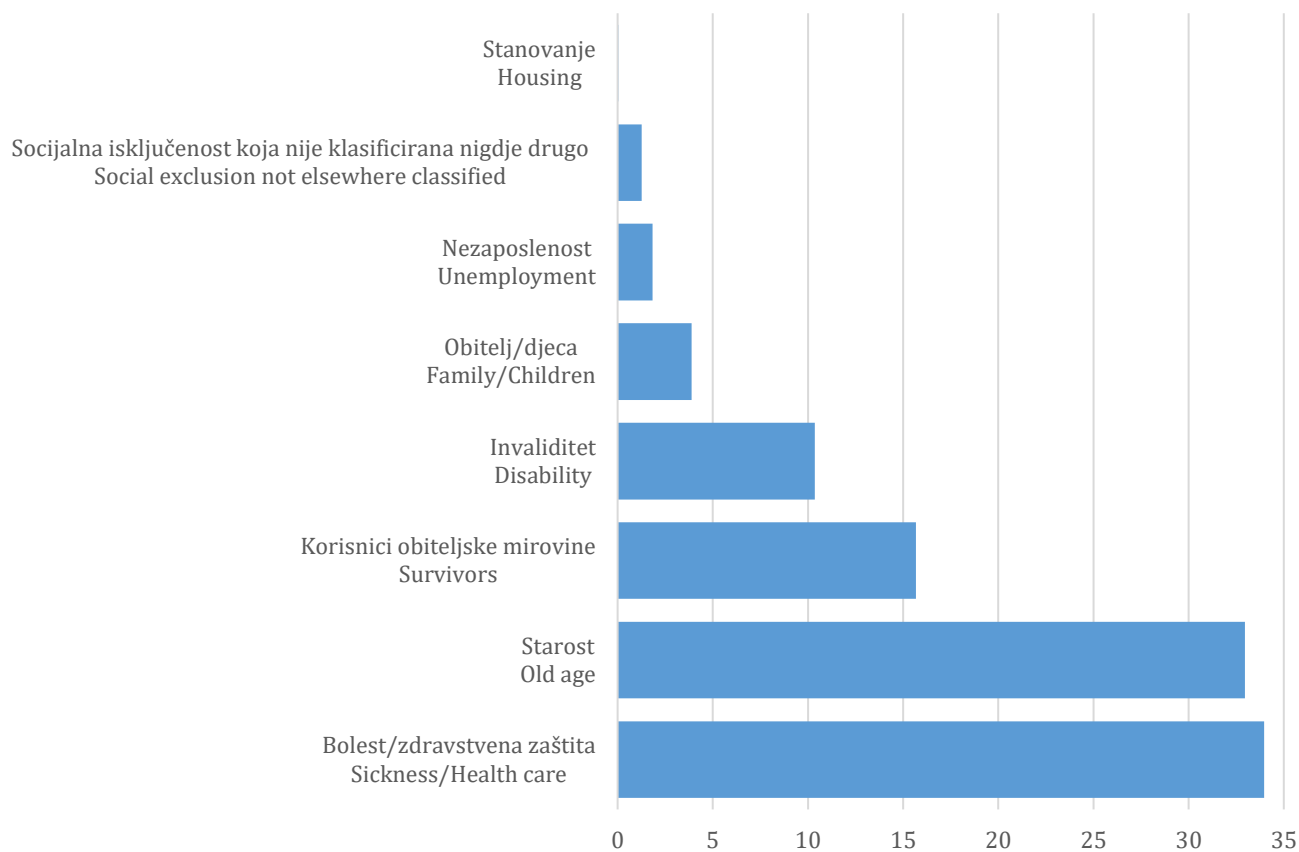
Almost half of social protection benefits in BiH is spent on the Pension fund scheme, and 1/3 on the Health insurance scheme. Other schemes comprise a smaller share of the total social protection benefits.

Tablica 2. Izdaci za naknade socijalne zaštite prema funkcijama u BiH, u 2019. godini, u milijunima KM
Table 2. Expenditure on social protection benefits by functions in BiH, in 2019, in millions KM

Ukupni izdaci za naknade socijalne zaštite prema funkcijama	6 885,07	<i>Total social protection benefits by functions</i>
Bolest/zdravstvena zaštita	2 334,78	<i>Sickness/health care</i>
Invaliditet	712,21	<i>Disability</i>
Starost	2 265,74	<i>Old age</i>
Korisnici obiteljske mirovine	1 077,10	<i>Survivors</i>
Obitelj/djeca	266,92	<i>Family/Children</i>
Nezaposlenost	126,61	<i>Unemployment</i>
Stanovanje	4,66	<i>Housing</i>
Socijalna isključenost koja nije klasificirana nigdje drugo	97,06	<i>Social exclusion not elsewhere classified</i>

Grafikon 1. Udio funkcija socijalne zaštite u ukupnim izdacima za socijalne naknade u BiH, u 2019. godini (%)

Graph 1. Share of social protection functions in total social benefits expenditures in BiH in 2019 (%)

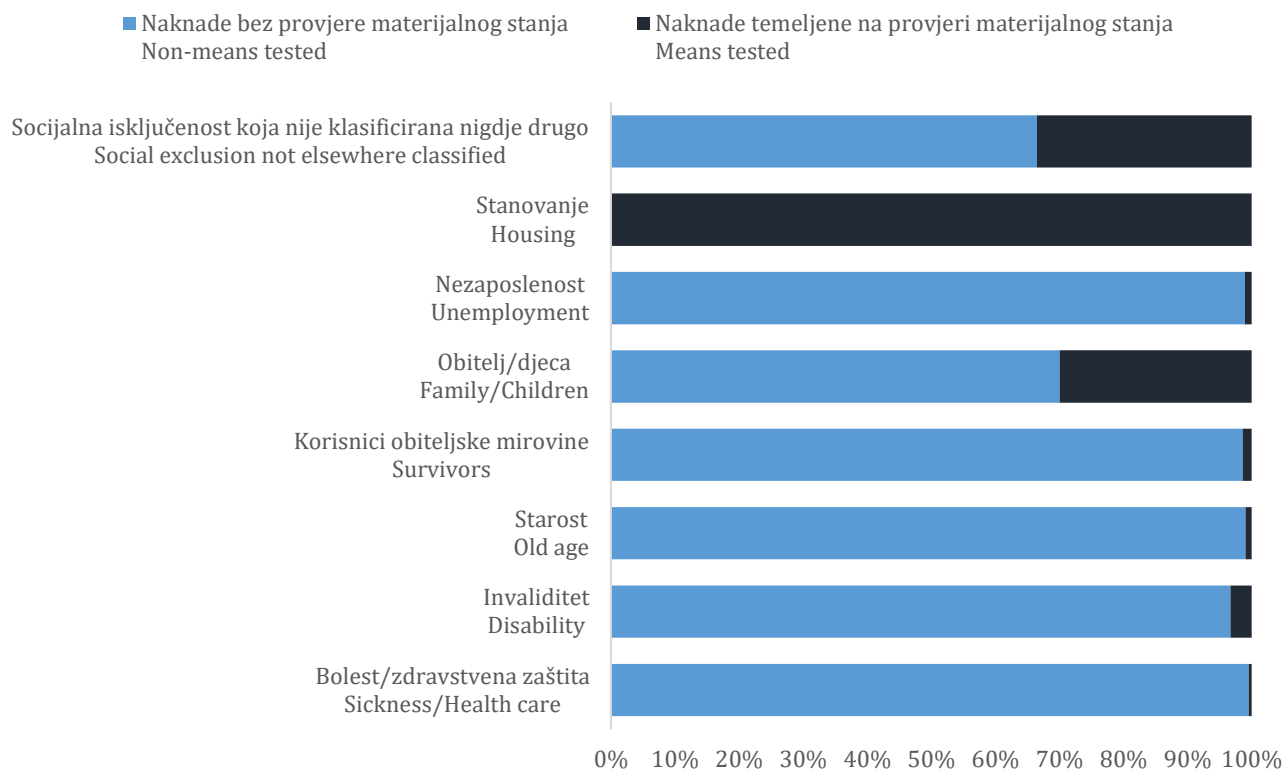

Tablica 3. Izdaci i prihodi socijalne zaštite u BiH u 2019. godini, u milijunima KM*Table 3. Social protection expenditure and receipts in BiH in 2019, in millions of KM*

Ukupni izdaci socijalne zaštite		7 103	Total social protection expenditures	
Naknade socijalne zaštite		6 885	Social protection benefits	
Naknade bez provjere materijalnog stanja		6 690	Non-Means tested	
Novčane naknade		4 503	Cash benefits	
Periodične novčane naknade		4 437	Periodic	
Jednokratne novčane naknade		66	Lump sum	
Naknade u naturi		2 187	Benefits in kind	
Naknade temeljene na provjeri materijalnog stanja		195	Means tested	
Novčane naknade		137	Cash benefits	
Periodične novčane naknade		129	Periodic	
Jednokratne novčane naknade		8	Lump sum	
Naknade u naturi		58	Benefits in kind	
Administrativni troškovi		155	Administration costs	
Ostali izdaci		64	Other expenditure	
Ukupni primici socijalne zaštite		7 229	Total social protection receipts	
Socijalni doprinosi		5 497	Social contributions	
Doprinosi Vlade		1 619	General Government contributions	
Ostali primici		114	Other receipts	

Grafikon 2. Udio naknada socijalne zaštite temeljenih na provjeri ili bez provjere materijalnog stanja za svaku funkciju, u BiH, 2019. godine

Graph 2. Share of means or non-means tested social benefits for each function, in BiH, in 2019

Tablica 4. Naknade socijalne zaštite isplaćene u novcu ili naturi za svaku funkciju, u BiH, 2019. godine (mil. KM)

Table 4. Social protection benefits in cash and in kind for each function, in BiH, 2019 (mil KM)

	Novčane naknade Cash benefits	Naknade u naturi Benefits in kind	
Ukupni izdaci za naknade socijalne zaštite	4,640	2,245	Total social protection benefits
Bolest/zdravstvena zaštita	205	2,130	Sickness/Health care
Invaliditet	687	25	Disability
Starost	2,250	16	Old age
Korisnici obiteljske mirovine	1,067	10	Survivors
Obitelj/djeca	255	12	Family/Children
Nezaposlenost	88	39	Unemployment
Stanovanje	0	5	Housing
Socijalna isključenost koja nije klasificirana nigdje drugo	88	9	Social exclusion not elsewhere classified

Tablica 5. Korisnici mirovina prema vrsti isplaćenih mirovina i spolu, u BiH, 2019. godine*Table 5. Pension beneficiaries by type of pension received and sex, in BiH, in 2019*

	Ukupno <i>Total</i>	Žene <i>Women</i>	Muškarci <i>Men</i>	
Ukupan broj korisnika mirovina	680 758	349 622	331 136	<i>Total number of pension beneficiaries</i>
Korisnici starosne mirovine	432 503	146 360	286 143	<i>Old-age pension beneficiaries</i>
Korisnici invalidske mirovine	54 088	16 540	37 548	<i>Disability pension beneficiaries</i>
Korisnici obiteljske mirovine ¹	194 167	186 723	7 444	<i>Survivors' pension beneficiaries¹</i>

¹ Podjela korisnika obiteljske mirovine prema spolu je urađena na temelju procjene, budući da Fond mirovinskog i invalidskog osiguranja Republike Srpske ne vrši podjelu ove vrste mirovine prema spolu.
The survivors' pension beneficiaries by sex is presented on the basis of estimation, since the Fund for Pension and Disability Insurance of Republika Srpska does not calculate this type of pension by sex.

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

Cilj istraživanja

ESSPROS je harmonizirani sustav koji predstavlja instrument za analize i poređenje financijskih tokova socijalne zaštite. Ciljevi ESSPROS-a jesu pružiti sveobuhvatan opis socijalne zaštite u državama članicama Europske unije i zemljama kandidatima za članstvo u Europskoj uniji, financiranja socijalnih naknada te stvoriti sustav pogodan za međunarodnu usporedivost i usklađenost s drugim statistikama.

Pravni temelj čine regulative donesene na razini Europske unije, od koji je najvažnija Regulativa broj 458/2007 Europskog parlamenta i Vijeća Europske unije od 25. travnja 2007. godine, koja definira glavni ESSPROS sustav. Postoje i dodatne regulative koje definiraju prikladne formate za prijenos podataka i kriterija za mjerenje kvaliteta glavnog ESSPROS sustava i modula o korisnicima mirovina, te dodatne klasifikacije i ažuriranje pravila za diseminaciju glavnog ESSPROS sustava i modula o korisnicima mirovina.

ESSPROS podaci za BiH za 2019. godinu prukupljeni su prema ESSPROS priručniku, koji definira ESSPROS sustav.

ESSPROS se sastoji od Glavnog sustava i modula o korisnicima mirovina.

Glavni ESSPROS sustav obuhvaća podatke o danim socijalnim naknadama i njihovom financiranju u tijeku jedne godine, kroz primitke i izdatke jedinica koje su odgovorne za pružanje socijalne zaštite.

Izdaci shema socijalne zaštite klasificiraju se prema vrsti, pa tako razlikujemo naknade socijalne zaštite, administrativne troškove, transfere preusmjerene na druge sheme i ostale izdatke. Naknade socijalne zaštite dijele se na naknade bez provjere materijalnog stanja i naknade socijalne zaštite temeljene na provjeri materijalnog stanja. Osim toga, naknade su klasificirane prema tipu naknade na novčane naknade, nenovčane naknade te na socijalne doprinose preusmjerene između programa. Novčane naknade i naknade u naturi mogu biti periodične ili jednokratne.

NOTES ON METHODOLOGY

The purpose of the Survey

The ESSPROS is a harmonised system that serves as an instrument of the analysis and comparison of financial flows of the social protection. The objectives of the ESSPROS are to provide a comprehensive description of the social protection in the EU Member States and candidate states for the membership in the European Union, financing of social benefits, and to establish a system suitable for the international comparability and harmonisation with other statistics.

The legal basis are the regulations adopted at the level of the European Union, the most important of which is Regulation 458/2007 of the European Parliament and of the Council of the European Union of 25 April 2007 defining the main ESSPROS system. There are additional regulations that define appropriate data transmission formats and criteria for measuring the quality of the ESSPROS main system and the pension beneficiaries module, as well as additional classifications and update rules for the dissemination of the main ESSPROS system and pension beneficiaries module.

ESSPROS data for BiH for 2019 are collected in line with the ESSPROS manual, defined by the ESSPROS system.

The ESSPROS consists of the Core System and module on pension beneficiaries.

The ESSPROS core system represents data on social benefits and their funding during one year, as receipts and expenditures of units responsible for providing social protection.

The expenditures of social protection schemes are the following: social benefits, administration costs, transfers to other schemes and other expenditures. The social protection benefits are divided into non means-tested social protection benefits and means-tested social protection benefits. Moreover, social protection benefits are classified to cash benefits, benefits in kind and social contributions re-routed between schemes. Cash benefits and benefits in kind can be periodic or lump-sum.

Primitci socijalne zaštite također se raspoređuju prema vrsti na socijalne doprinose, opće doprinose države, transfere iz drugih programa i ostale primitke.

Financijski tijekovi nekih shema odnose se na transfere koji su ostvareni s drugim shemama. Vrijednosti takvih transfera bilježe se kao rashodi shema u kojoj su nastali, odnosno kao prihodi shema kojim su plaćeni, te stoga nisu uključeni u izračun ukupnih vrijednosti.

Modul o korisnicima mirovina prikazuje ukupan broj korisnika mirovina kroz tri funkcije: invaliditet, starost i preživjeli uzdržavani članovi, te prema spolu.

Korisnici mirovina definiraju se kao primatelji jedne ili više periodičnih novčanih naknada programa socijalne zaštite, ali se osoba koja prima više od jedne mirovine računa samo jedanput – izbjegava se dvostruko brojanje.

Definicije

Socijalna zaštita obuhvaća intervencije javnih ili privatnih tijela s namjerom olakšavanja financijskog opterećenja kućanstava i pojedinaca definiranih nizom rizika i potreba, pod uvjetom da ne postoji istovremeno uzajamno ili individualno rješenje.

Shema (program) socijalne zaštite je jedinica promatranja u ESSPROS-u, a predstavlja jasan skup pravila koji podržava jedna ili više institucionalnih jedinica, koji upravlja pružanjem socijalnih naknada i njihovim financiranjem.

Socijalne naknade su sredstva koja se doznaju korisnicima u obliku novca ili robe i usluga. Sastoje se od transfera, novčanih ili nenovčanih, od strane shema socijalne zaštite kućanstvima ili pojedincima.

Naknade temeljene na provjeri materijalnog stanja su socijalne naknade koje su eksplicitno ili implicitno uvjetovane padom korisnikovog dohotka i/ili bogatstva ispod određene razine.

Novčane naknade su naknade koje su isplaćene u gotovini i koje ne zahtijevaju dokaz stvarnog troška od strane primatelja.

Periodične novčane naknade su novčane naknade koje se isplaćuju redovito, svakog tjedna, mjesečno ili tromjesečno.

Jednokratne novčane naknade su novčane naknade koje se isplaćuju jednokratno ili u obliku paušalnog iznosa.

Receipts of social protection schemes are classified by type to social contributions, general government contributions, transfers from other schemes and other receipts.

Financial flows of some schemes refer to transfers from other schemes. Values of such transfers are recorded as expenditures of a scheme in which they have arisen, that is, as receipts of a scheme which they are paid to, and, therefore, they are not included in the calculation of the total value.

Module on pension beneficiaries indicates the total number of pension beneficiaries in three functions: disability, age and survivors, and sex.

Pension beneficiaries are defined as recipients of one or more periodic cash benefits of a social protection scheme, but person who receives more than one pension is counted only once – double counting is to be avoided.

Definitions

Social protection encompasses interventions from public or private bodies intended to relieve households and individuals of the financial burden of a defined set of risks or needs, provided that there is neither a simultaneous reciprocal nor an individual arrangement involved.

The social protection scheme is an observation unit in ESSPROS, and it represents a clear set of rules supported by one or more institutional units that manage providing the social benefits and their funding.

Social protection benefits are means allocated to users either in cash or kind and services. They comprise of transfers, in cash or in kind, from social protection schemes to households or individuals.

Means tested are social benefits that are explicitly or implicitly conditioned by a fall in a beneficiary's income and/or wealth below a certain level.

Cash benefits are benefits paid off in cash that do not require evidence of actual expenditure by beneficiaries.

Periodic cash benefits are cash benefits paid at regular intervals, such as each week, month or quarter.

Lump-sum benefits are cash benefits paid on a single occasion or in the form of a lump sum.

Naknade u naturi su naknade koje zahtijevaju dokaz o stvarnom trošku od strane korisnika ili su dodijeljene u obliku robe ili usluga.

Socijalni doprinosi preusmjereni između shema su isplate jedne sheme socijalne zaštite drugoj, s ciljem održavanja ili povećanja prava zaštićenih osoba na socijalnu zaštitu od sheme primatelja.

Administrativni troškovi su troškovi sheme (programa) za upravljanje i vođenje iste.

Transferi preusmjereni na druge sheme su nepovratne isplate drugim shemama socijalne zaštite.

Ostali izdaci su različiti izdaci shema socijalne zaštite.

Socijalni doprinosi su troškovi koje ostvare poslodavci u ime svojih zaposlenika ili zaštićene osobe, u svrhu osiguravanja prava na socijalne naknade.

Opći doprinosi države su troškovi koje ostvaruje država vođenjem shema koji se ne temelje na doprinosima i koji su pod kontrolom države, te financijska podrška koju država pruža drugim rezidentnim programima socijalne zaštite.

Transferi iz drugih shema su nepovratne isplate iz drugih shema socijalne zaštite.

Ostali primitci su razni tekući primitci shema socijalne zaštite.

Funkcije socijalne zaštite odnose se na primarnu svrhu za koju se pruža socijalna zaštita, bez obzira na zakonske i institucionalne propise. Tip naknade odnosi se na oblik pružanja zaštite. ESSPROS razlikuje osam funkcija socijalne zaštite:

Bolest/zdravstvena zaštita obuhvaća održavanje prihoda i novčanu pomoć u vezi sa psihičkim ili fizičkim oboljenjem, isključujući invaliditet. Zdravstvena zaštita namijenjena održavanju, obnavljanju ili popravljanju zdravlja osoba koje uživaju zaštitu bez obzira na uzrok oboljenja.

Invaliditet obuhvaća održavanje prihoda i novčana pomoć ili pomoć u naturi (osim zdravstvene zaštite) u vezi sa nemogućnošću fizički i mentalno invalidnih osoba da se uključe u privredne i društvene aktivnosti.

Starost obuhvaća održavanje prihoda u vidu novčane pomoći ili pomoći u naturi u vezi sa starošću.

Benefits in kind are benefits granted in the form of goods or services that require evidence of actual expenditure by the beneficiaries.

Re-routed social contributions are payments that a social protection scheme makes to another scheme in order to maintain or accrue the rights of its protected people to social protection from the recipient scheme.

Administration costs means the costs charged to the scheme for management and administration thereof.

Transfers to other schemes means unrequited payments made to other social protection schemes.

Other expenditure means miscellaneous expenditure by social protection schemes.

Social contributions means the costs incurred by employers on behalf of their employees or of protected persons to secure entitlement to social benefits.

General government contributions are costs to general government of running government-controlled non-contributory schemes, and financial support provided by general government to other resident social protection schemes.

Transfers from other schemes mean unrequited payments received from other social protection schemes.

Other receipts include miscellaneous current receipts of social protection schemes.

The function of a social protection refers to the primary purpose for which social protection is provided, irrespective of legislative or institutional provisions. The benefit type refers to the form of protection. ESSPROS recognizes eight functions of social protection: **Sickness/Health care** – the risk of sickness comprises the maintenance of the income and support in cash in connection with a physical or mental illness, excluding disability. The health care need covers maintenance, restoration or improvement of the health of the people protected, irrespective of the origin of the disorder.

Disability covers income maintenance, support in cash or kind (except health care) in connection with the inability of physically or mentally disabled people to engage in economic and social activities.

Old age includes income maintenance and support in cash or kind in connection with old age.

Korisnici obiteljske mirovine je naziv za funkciju čija se uloga ogleda u održavanju prihoda u vidu novčane pomoći ili pomoći u naturi uslijed smrti člana obitelji.

Obitelj/djeca obuhvaća novčana pomoć ili pomoć u naturi u vezi sa troškovima trudnoće, poroda i usvajanja, odgajanja djece i brige za druge članove obitelji.

Nezaposlenost obuhvaća održavanje prihoda u vidu novčane pomoći i pomoću u dobrima i uslugama koji su nastali uslijed nezaposlenosti.

Stanovanje obuhvaća pomoć u izmirenju troškova stanovanja.

Socijalna isključenost koja nije klasificirana nigdje drugo obuhvaća novčane ili naknade u naturi posebno namijenjene za borbu protiv socijalne isključenosti za slučajeve koji nisu nigdje drugo klasificirani.

Izvori podataka

Na razini BiH do sada je identificirano četrnaest shema socijalne zaštite, koje spadaju pod obuhvat ESSPROS istraživanja:

1. Nezaposlenost
2. Zdravstveno osiguranje
3. Mirovinsko osiguranje
4. Jedinice lokalne samouprave u Republici Srpskoj
5. Troškovi poslodavca
6. Socijalna zaštita Federacije BiH
7. Socijalna zaštita kantona
8. Socijalna zaštita Republike Srpske
9. Socijalna zaštita Brčko distrikta
10. Dječija zaštita Republike Srpske
11. Dječija zaštita Brčko distrikta
12. Boračko-invalidska zaštita Federacije BiH
13. Boračko-invalidska zaštita Republike Srpske
14. Fond solidarnosti Republike Srpske

Identificirane izvještajne jedinice su:

Za Federaciju BiH:

Zavod mirovinskog i invalidskog osiguranja (PIO/MIO), Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja, Zavod za zapošljavanje, Ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata.

***Survivors** implies income maintenance and support in cash or kind in connection with the death of a family member.*

***Family/Children** includes support in cash or kind in connection with the costs of pregnancy, childbirth and adoption, bringing up children and caring for other family members.*

***Unemployment** implies income maintenance and support in cash or kind in connection with unemployment.*

***Housing** includes assistance in settling of housing cost.*

***Social exclusion not elsewhere classified** covers benefits in cash or kind specifically intended to combat social exclusion where it is not covered by one of the other functions.*

Data sources

So far, for Bosnia and Herzegovina, 14 social protection schemes have been identified and included within the ESSPROS coverage:

1. Unemployment
2. Health insurance
3. Pension insurance
4. Local self-government of Republica Srpska
5. Employer scheme
6. Social welfare of Federation of BiH
7. Cantonal social welfare
8. Social welfare of Republica Srpska
9. Social welfare of Brcko district
10. Child protection of Republica Srpska
11. Child protection of Brcko district
12. Protection of war veterans of Federation BiH
13. Protection of war veterans of Republica Srpska
14. Solidarity fund of Republica Srpska

Identified reporting units are as follows:

For Federation of BiH:

Pension and Disability Insurance Institute (PIO / MIO), Health Insurance and Reinsurance Institute, Labour and Employment Service, Ministry of Labour and Social Policy, cantonal ministries in the field of social protection (10 ministries) and the Ministry for Issues of

Za Republiku Srpsku:

Zavod mirovinsko-invalidskog osiguranja, Fond zdravstvenog osiguranja, Zavod za zapošljavanje, Ministarstvo zdravlja i socijalne politike, Fond dječije zaštite, Ministarstvo rada i boračko-invalidske zaštite i Jedinice lokalne samouprave (6 gradova i 46 općina).

Za Brčko distrikt:

Fond zdravstvenog osiguranja, Zavod za zapošljavanje i Vlada Brčko distrikta – Odjeljenje za zdravstvo i ostale usluge, pododjeljenje za socijalnu zaštitu.

For Republika Srpska:

The Fund for Pension and Disability Insurance; Health Insurance Fund; Republika Srpska Employment Institute; Ministry of Health and Social Welfare; Public Child Protection Fund; Ministry of Labour, War Veterans and Disabled Persons' Protection and the Local Self-Government Units (6 cities and 46 municipalities).

For District of Brčko:

Health Insurance Fund; Employment Service and Government of the Brčko District - Department of Health and Other Services, Social Protection Division.

Publikuje Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26
Published by the Agency for Statistics of the Bosnia and Herzegovina, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26

Telefon/Phone: +387 (33) 911 911 | Telefaks/Telefax: +387 (33) 220 622
Elektronska pošta/E-mail: bhas@bhas.gov.ba | Internetska stranica/Web site: www.bhas.gov.ba

Odgovorna lica/Responsible persons:

Radoslav Ćorović, pomoćnik ravnateljice za demografiju i socijalne statistike
Radoslav Ćorović, Assistant Director of Demography and Social Statistics

Vesna Ćužić, ravnateljica
Vesna Ćužić, Director

Priopćenje pripremile: Aida Eskić Pihljak i Gorana Knežević
Prepared by: Aida Eskić Pihljak i Gorana Knežević

Razmislite o očuvanju okoliša prije tiskanja dokumenta.
Please consider the environment before printing this document.